

Heemkundekring "De Baronie van Cranendonck"

Vereniging voor cultuur en natuur in de gemeente Cranendonck

Opgericht in 1957 Aangesloten bij de Stichting Brabants Heem

Postbus 2048, 6020 AA BUDEL IBAN Nr.: NL67 RABO 0109 5886 73

www.heemkundekringcranendonck.nl info@heemkundekringcranendonck.nl

Budel/Maarheeze, november 2018

Zeer geacht lid,

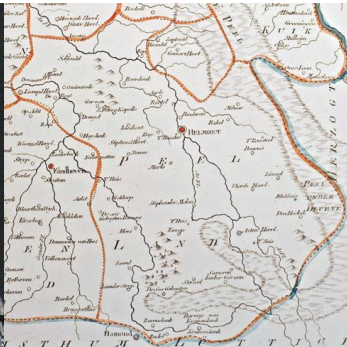
Na de bijzondere filmvoorstellingen van 'Grensgeval' van Peter Crins op 18 en 26 november aanstaande nodigen wij u graag uit voor

GEMEINT EN GEMEENSCHAP IN PEELLAND

Lezing door dr. Lia van Zalinge-Spooren

Lia van Zalinge

Peelland

Zicht op Budel, 1829 *)

De Brabantse hertog en plaatselijke heren gaven vanaf circa 1300 in Peelland gemeenschappelijke gronden uit aan groepen individuen, maar vooral aan lokale gemeenschappen. De aktes waarin de uitgifte en de bevoegdheid tot beheer van deze gemeintes zijn vastgelegd, bevatten vaak de oudste gegevens over het leven in de gemeenschappen. De gemeenschappelijke gronden waren eeuwenlang van groot belang voor de kleine landbouwbedrijven op de schrale Peellandse gronden. Dit gemeenschappelijke gebruik vereiste een goede organisatie. Die kreeg vorm in jaargeboden, de jaarlijks vernieuwde regels voor het gebruik van de gemeint, die in veel Peellandse gemeenschappen bewaard zijn gebleven.

Vergelijking van de besluitvorming over de gemeint en besluitvorming over de gemeenschap laat zien dat die een parallelle ontwikkeling doormaakten. Oorspronkelijk werden die besluiten genomen door een grote groep van betrokkenen, daarna door vertegenwoordigers van de betrokkenen en nog later door een dagelijks bestuur.

Van de gemeenschappen die tegenwoordig de gemeente Cranendonck (ook Peelland) vormen, zijn geen jaargeboden bekend. Tijdens de lezing wordt duidelijk dat hiervoor een logische verklaring bestaat. Dat neemt niet weg dat ook hier de ontwikkeling in de besluitvorming over de gemeenschap dezelfde weg aflegde. Onderzoek naar die besluitvorming maakt duidelijk hoe de schepenbank, primair een college van rechters, kon uitgroeien tot een college van dagelijks bestuur.

Lia van Zalinge-Spooren (Sint-Michielsgestel, 1948) werkte jarenlang als archiefmedewerker in de regio Zuidoost-Brabant bij achtereenvolgens de Gemeentelijke Archiefdienst Helmond en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven. Na haar pensioen onderzocht zij de jaargeboden in Peelland, een onderzoek waarop zij in januari 2018 promoveerde.

***) Bronnen:**

Collectie RHCE beeldbank nr. 120387. Kaart Das Quartier Hertogenbosch, eind 18e eeuw; uitsnede Peelland en Collectie RHCE beeldbank nr. 23644. Tekening August Sassen, zicht op Budel in 1829.

Datum: woensdag 28 november aanstaande
Tijd: 20.00-ca. 22.00 uur
Locatie: Zaal 'De Smeltkroes', Kijkakkers 1, Maarheeze
Toegang: gratis voor leden, niet-leden betalen € 2,50

Mededelingen

- Onze **verdere activiteiten:**
- Vrijdag 14 december: gezelligheidsavond
- De **openstelling van onze Heemkamer** is dit najaar nog op de volgende donderdagen, telkens van 14.00-22.00 uur: 15 november, 6 en 20 december.
- Onze **natuurwandelingen** (vertrek 09.30 Schepenhuis) vinden plaats op 18 november: Hugterheide, Maarheeze; 16 december: De Malpie, Valkenswaard. Zie ook telkens De Grenskoerier.
- De **tentoonstelling "1918: Einde Eerste Wereldoorlog en treinontploffing in Hamont"** op de Achelse Kluis is even in winterstop en daarna weer te bezoeken van 6 april tot en met 26 mei 2019;
- Houdt u onze vernieuwde **website** <https://heemkundekringcranendonck.nl> in de gaten? En volgt u ons via Facebook? Daar vindt u, sneller dan via de convocaties, agendaberichten, nieuws en interessante artikelen.
- Alle artikelen van de **Aa-kroniek** van 1982-2013 kunt u inmiddels via onze website bekijken.
- U maakt het ons en onze bezorgers makkelijker indien u de **convocatie per e-mail** wilt ontvangen. Geef dan uw e-mailadres door via info@heemkundekringcranendonck.nl
- Heeft u ook interesse in de **nieuwsbrief van de Stichting Brabants Heem**? Meld u zich dan digitaal aan via e-mail tjeuvanras@brabantsheem.nl De nieuwsbrief is voor alle mensen die op een of andere manier actief zijn in de erfgoedsector. Er zijn geen kosten aan verbonden. Deze nieuwsbrief is zowel op desktop, mobiele telefoon als tablet te ontvangen en te lezen.

Graag tot ziens bij de lezing van mevrouw Van Zalinge

Het bestuur